

Politisk överenskommelse

Socialdemokraterna • Vänsterpartiet • Miljöpartiet de gröna \Mandatperioden 2026–2030

Utvecklad sakpolitisk inriktning

1. Vårt gemensamma ansvar och vår riktning

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna i Gnesta vill under mandatperioden 2026–2030 utveckla kommunen med långsiktighet, ekonomiskt ansvar och en stark välfärd. Vi vill förena goda livsvillkor i vardagen med ett tydligt ansvar för klimatet, miljön och kommande generationer. Kommunens resurser ska i första hand användas där de gör störst nytta för invånarna och stärker kvaliteten i kommunens kärnverksamheter.

Vår politik ska bidra till ett Gnesta som håller ihop socialt och geografiskt. Gnesta tätort, Björnlunda, Stjärnhov, Laxne och landsbygden ska ha förutsättningar att utvecklas utifrån sina olika behov och styrkor. Vi ska värna det lokala föreningslivet, naturen, kulturen, företagsamheten och människors möjlighet att påverka sin vardag.

Vi är tre självständiga partier med olika politiska traditioner. Denna överenskommelse anger vår gemensamma inriktning. De konkreta förslagen nedan ska genomföras genom budgetar, uppdrag och beslut i behöriga kommunala organ.

2. Förskola, skola och barns uppväxtvillkor

Skolan ska ge alla barn och unga trygghet, kunskap, tillhörighet och framtidstro. Vi vill att varje barn ska få en bra start i livet och möjlighet att utvecklas utifrån sina behov. Det kräver tidiga stödinsatser, god samverkan mellan skola, elevhälsa, socialtjänst och region samt en trygg miljö där barn och elever blir sedda. Vi vill stärka undervisningens kvalitet, främja psykisk hälsa och motverka kränkningar och begränsande könsnormer. Lärare och annan pedagogisk personal ska ha goda arbetsvillkor, mindre onödig administration och förutsättningar att använda sin kompetens. Barns möjligheter till kultur, friluftsliv och fritidsaktiviteter ska inte begränsas av familjens ekonomi eller var i kommunen de bor. Vi vill se över det lokala komvuxutbudet, se över kulturskolans organisatoriska tillhörighet, säkerställa ledningsstöd till våra skolor och möjligheten att samlokalisera verksamheter för unga i Tingshuset.

Vi är överens om att:

- Mindre barngrupper i förskolan. Barngrupperna ska minska i takt med att barnkullarna blir mindre. Resurserna ska användas för att öka personaltätheten, förbättra arbetsmiljön och ge barnen trygg omsorg och pedagogisk stimulans.
- Ny förskola och skola i Stjärnhov. Vi vill utveckla kommunens förskole- och skolmiljöer och prioritera en ny skola i Stjärnhov, med ändamålsenliga lokaler som möter verksamheternas behov inklusive slöjdsal och idrottshall.
- Rusta upp och utveckla skolgårdar. För att främja lek och rörelse vill vi rusta upp och utveckla skolgårdarna. Under mandatperioden vill vi påbörja byggandet av multiplaner vid skolorna.
- Högre kunskapsresultat och likvärdig utbildning. Vi vill stärka undervisningen i svenska, engelska och matematik, öka tillgången till behöriga lärare och speciallärare samt säkerställa att elever får stöd tidigt. Arbeta för ett tak på 12 elever per lärare i lågstadiet. Alla elever ska ges förutsättningar att nå utbildningens mål och gå vidare till fortsatta studier.

- Främja skolnärvaro. Arbetet med att främja skolnärvaro ska stärkas, och elever som riskerar långvarig frånvaro ska fångas upp tidigt genom samverkan mellan skola, elevhälsa och andra berörda verksamheter. Se över behovet av ytterligare resurser för att främja trygghet på skolorna.

- Frihet att välja läromedel. Lärare ska ha möjlighet att välja digitala och analoga lärverktyg utifrån elevernas behov, undervisningens syfte, läroplanens mål, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

- Utredda alternativ till barn- och elevpeng som ger en mer transparent behovsstyrd resursfördelning, med en ambition att införa en ny modell under mandatperioden.

3. Äldreomsorg, funktionsstöd och social trygghet

Gnesta kommun står inför demografiska förändringar som kräver långsiktig planering och en utbyggd äldreomsorg. Alla ska kunna känna trygghet genom livet och få stöd utifrån sina behov. Äldre ska kunna leva ett värdigt och självständigt liv, medan personer med funktionsnedsättning ska ha inflytande över sin vardag och möjlighet att delta i samhället på jämlika villkor. Vi vill utveckla omsorgen med fokus på kontinuitet, kompetens, självbestämmande och förebyggande insatser. Ingen ska behöva uppleva ofrivillig ensamhet eller stå utan stöd när livet förändras.

Vi är överens om att:

- En trygg och värdig äldreomsorg. Äldreomsorgen ska byggas ut i takt med att behoven ökar. Vi vill skapa fler platser på särskilda boenden och verka för fler seniorboenden och äldreanpassade bostäder. Hemtjänst och hemsjukvård ska utvecklas så att fler kan bo kvar hemma tryggt, med stöd av välfärdsteknik när det är lämpligt. Dagverksamhet och demensvård ska utvecklas.
- Bättre kvalitet och villkor i omsorgen. Omsorgen ska utgå från individens behov, inte från minutstyrning. Vi vill stärka personalkontinuiteten, öka andelen utbildad personal och säkerställa goda språkkunskaper. Arbetsvillkoren och arbetsmiljön ska förbättras, med fler trygga anställningar och större inflytande för medarbetarna över planeringen av arbetet. Vi vill även utreda möjligheten att utveckla arbetstidsmodeller som främjar återhämtning och gör kommunen till en attraktiv arbetsgivare.
- Självbestämmande och tillgänglighet. Personer med funktionsnedsättning ska få det stöd de har rätt till och kunna leva självständigt och delta i samhällslivet. Vi vill utveckla LSS-verksamheten, stärka tillgängligheten i kommunens lokaler, offentliga miljöer och service samt förbättra möjligheterna till färdtjänst. Brukare och anhöriga ska ges inflytande över hur stödet utformas. Vi vill också utveckla samverkan genom pensionärsråd och utreda förutsättningarna för ett funktionsrättsråd.
- Förebyggande arbete och social gemenskap. Vi vill motverka ensamhet och psykisk ohälsa genom uppsökande verksamhet, fler mötesplatser och ett nära samarbete med föreningsliv och pensionärsorganisationer. Äldre ska få goda möjligheter till regelbunden utevistelse och social gemenskap. Stödet till anhöriga ska utvecklas, liksom det förebyggande arbetet för barn, unga och familjer. Vi vill stärka insatserna mot våld i nära relationer och säkerställa att personer som utsätts för våld, liksom barn som bevittnar våld, får stöd och skydd.

Under mandatperioden ska vi även utreda möjligheten till avgiftsfria trygghetslarm och vilken åldersgräns som i så fall är lämplig. Vi ska utreda förutsättningarna för en arbetstidsmodell enligt 80–90–100, samt möjligheterna att utveckla färdtjänsten, inklusive anropsstyrd busstrafik. Vi ska också utreda behov och förutsättningar för rehabiliteringsersättning och utveckling av alternativa boendeformer för äldre. LOV inom äldreomsorgen ska avskaffas för att bygga en sammanhållen och kvalitativ omsorg i kommunal regi.

4. Kommunen som arbetsgivare

Kommunens medarbetare är avgörande för kvaliteten i välfärden och servicen till invånarna. För att kunna erbjuda bra verksamheter behöver Gnesta kommun vara en attraktiv arbetsgivare som kan rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare.

En god arbetsmiljö, trygga anställningsvillkor och möjlighet att påverka och utvecklas i arbetet skapar bättre förutsättningar för både medarbetare och verksamheter. Chefer ska ha rimliga förutsättningar att leda sina arbetsgrupper, och samverka med de fackliga organisationerna ska vara en viktig del av kommunens utveckling.

Därför är vi överens om att:

- Stärka arbetsmiljön. Arbeta förebyggande för att minska sjukfrånvaron och skapa ett hållbart arbetsliv där medarbetare orkar arbeta genom hela yrkeslivet.
- Heltid ska vara norm. Verka för att fler arbetar heltid och motverka ofrivillig deltid.
- Ge medarbetarna inflytande. Ta tillvara medarbetarnas yrkeskunskap och stärka deras delaktighet i utvecklingen av verksamheterna.
- Stärka ledarskapet. Ge chefer rimliga förutsättningar att vara närvarande ledare som stöttar medarbetarna och utvecklar verksamheten.
- Satsa på kompetensutveckling. Skapa goda möjligheter för medarbetare att utvecklas i sina yrkesroller och möta verksamheternas framtida kompetensbehov.
- Utveckla kommunen som arbetsgivare. Arbeta för att kunna rekrytera och behålla kompetenta medarbetare och skapa arbetsplatser som präglas av respekt, jämställdhet och lika möjligheter.
- Förbättra de praktiska arbetsvillkoren. Säkerställa att medarbetare inom vård, skola och omsorg har tillgång till de arbetskläder och arbetsskor som arbetet kräver samt höja friskvårdsbidraget till 3 000 kronor under mandatperioden.
- Utredda olika arbetstidsmodeller. Undersöka möjligheterna att införa arbetstidsmodeller som kan bidra till en bättre arbetsmiljö, minska sjukfrånvaron och stärka kommunens möjligheter att rekrytera och behålla medarbetare. Utredningen ska även belysa konsekvenserna för verksamheterna och kommunens ekonomi.

5. Klimat, miljö, natur och biologisk mångfald

Gnestas natur, sjöar, skogar och grönområden är viktiga tillgångar som bidrar till livskvalitet, folkhälsa och kommunens attraktivitet. Vi har ett ansvar att värna dessa värden och lämna över en hållbar kommun till kommande generationer.

Kommunen behöver både minska sin klimatpåverkan och anpassa samhället till ett förändrat klimat. Genom klimatanpassning, energieffektivisering, förnybar energi, hållbara transporter och en långsiktig planering kan vi minska utsläppen och samtidigt stärka kommunens motståndskraft mot exempelvis skyfall, översvämningar och värmeböljor.

Den biologiska mångfalden ska värnas och naturen göras tillgänglig för fler. Kommunens miljöarbete ska vara långsiktigt och ta hänsyn till både människors behov och naturens förutsättningar.

Vi är överens om:

- Minska kommunens klimatpåverkan. Arbeta för minskade utsläpp från kommunens verksamheter och öka energieffektiviseringen, bland annat genom att installera fler solceller och energilagring i kommunala byggnader där det är lämpligt. Använd ägardirektiv och upphandlingar för att uppnå kommunala miljö- och klimatmål.

- Ta fram klimatanpassningsplan för kommunen. Arbeta förebyggande för att minska riskerna vid skyfall, översvämningar och värmeböljor samt stärka klimatanpassningen av kommunens verksamheter och infrastruktur.
- Värna natur och biologisk mångfald. Skydda och utveckla värdefulla naturområden, stärka den biologiska mångfalden och utveckla skötseln av kommunens grönytor. Bland annat genom att skapa ängsytor där det är lämpligt, öka andelen grönska (krontäckningen) inom tätorterna och ställa om kommunens skogsbruk med biologisk mångfald som tydlig prioritet.
- Återställa våtmarker och använda naturbaserade lösningar. Verka för att våtmarker och grönområden bidrar till rikare natur, bättre vattenkvalitet och minskad risk för översvämningar.
- Främja hållbara transporter. Utveckla gång- och cykelvägnätet i tätorterna Gnesta, Björnlunda, Stjärnhov och Laxne. Vi vill prioritera säkra vägar till skolor, fritidsaktiviteter och kollektivtrafik samt arbeta för en gång- och cykelväg mellan Gnesta och Björnlunda. Arbeta för tätare turer på Gnestapendeln, bättre passning mellan tåg- och busstrafik och på sikt tågstopp i Björnlunda och Stjärnhov. Utveckla medborgardialogen kring busstrafiken.
- Ställa om kommunens transporter. Verka för fossilfria transporter i kommunens verksamheter och förbättra förutsättningarna för laddning av elbilar i hela kommunen.
- Utveckla friluftsliv och rekreation. Göra naturen mer tillgänglig för invånare och besökare samt utveckla kommunens natur- och rekreationsområden.
- Minska klimatpåverkan från kommunens måltider. Öka andelen vegetariska och ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter.

6. Sjöar, vattenförsörjning och avlopp

Rent vatten och fungerande vatten- och avloppssystem är grundläggande kommunal infrastruktur och kräver långsiktig planering. Vi behöver ta hand om och förnya de VA-system vi redan har, minska vattenförlusterna och säkra kommunens dricksvattenförsörjning för framtiden. VA-systemen behöver också bli mer robusta för att klara kriser och ett förändrat klimat.

Vi vill samtidigt förbättra vattenkvaliteten i kommunens sjöar och vattendrag genom att förebygga utsläpp och övergödning, skydda våra vattentäkt och använda våtmarker och andra naturbaserade lösningar. Reningsverken ska uppfylla höga miljökrav och kommunen ska ligga i framkant i arbetet med att hantera bland annat PFAS, mikroplaster och läkemedelsrester.

De stora investeringar som behöver göras i vatten- och avloppssystemen ska bygga på tydliga underlag om kostnader, finansiering och konsekvenser för VA-taxan. Därför är vi överens om att:

- Säkra framtidens vattenförsörjning. Byggnationen av det nya vattenverket och arbetet med den nya vattenförsörjningen ska fortgå.
- Gå vidare med nytt avloppsreningsverk. Tillståndsprocessen för det nya avloppsreningsverket i Gnesta tätort ska fortgå.
- Skapa tydlighet kring finansieringen. En finansieringsplan för det nya vattenverket ska tas fram. Den ska tydliggöra den totala kostnaden, finansieringen och konsekvenserna för VA-taxan.
- Se över kostnaderna för vattenförsörjningen. Vattenförsörjningsprojektet ska genomlysas för att identifiera möjliga kostnadsbesparingar.
- Se över bevattningsförbud. Det fortsatta behovet av bevattningsförbud ska utredas för att skyndsamt göra tillfälligt och behovsstyrt bevattningsförbud till norm.

- Se över VA-taxan. Fördelningen mellan fasta och rörliga avgifter ska ses över för att ge abonnenterna större möjligheter att påverka sina kostnader.
- Öka förnyelsetakten i ledningsnät. Kommunen ska besluta om förnyelsetakten för det befintliga ledningsnätet för att säkerställa ett långsiktigt underhåll och minska risken för vattenförluster och störningar.

7. Bostäder, samhällsbyggande och centrum

Att ha en trygg bostad till en rimlig kostnad är en grundläggande förutsättning för människors trygghet och möjlighet att forma sina liv. Gnesta behöver fler bostäder och fler boendeanternativ som möter människors behov genom livets olika skeden. Unga ska kunna flytta hemifrån, barnfamiljer hitta ett hem att växa i och äldre kunna flytta till ett mer tillgängligt boende när behoven förändras.

Bostadsbyggandet ska bidra till att hela kommunen utvecklas. Nya bostäder behövs i Gnesta tätort, Björnlunda, Stjärnhov och Laxne för att stärka underlaget för service, handel, föreningsliv och kollektivtrafik. Utvecklingen ska ske långsiktigt och med respekt för naturvärden och kulturmiljöer.

Vi vill planera trygga och trivsamma bostadsområden som främjar gemenskap och möten mellan människor. Nya bostäder ska planeras med god tillgång till service, kollektivtrafik, gång- och cykelvägar, grönområden och ändamålsenliga parkeringsmöjligheter. Vi vill också främja ett hållbart byggande med låg klimatpåverkan. Byggnation ska ej ske på värdefull jordbruksmark.

Gnesta centrum ska utvecklas utifrån invånarnas behov och efterfrågan. Vi vill skapa ett attraktivt, grönt och tillgängligt centrum med plats för handel, kultur, service och möten mellan människor.

Vi är överens om att:

- Bygga för olika behov. Verka för fler bostäder i hela kommunen, fler hyresrätter med rimliga hyror, fler mindre lägenheter för unga och ensamstående samt fler seniorbostäder, trygghetsboenden och andra boendeanternativ för äldre.
- Skapa förutsättningar för människor att bo kvar. Främja blandade boendeformer som gör det möjligt att flytta inom kommunen när livssituationen förändras och som bidrar till social sammanhållning. Stärk allmännyttans roll i skapandet av socialt hållbart Gnesta. Trångboddhet ska motverkas.
- Planera för hållbara och trygga bostadsområden. Säkerställa god tillgång till service, kollektivtrafik, gång- och cykelvägar och grönområden samt ta hänsyn till naturvärden och kulturmiljöer.
- Utveckla hela kommunen. Verka för att bostadsbyggandet bidrar till levande lokalsamhällen i Gnesta tätort, Björnlunda, Stjärnhov och Laxne.
- Ta fram en ny inriktning för centrumkvarteret. Den nuvarande detaljplanen ska inte läggas fram. I stället ska dialogen med Gnestas invånare fortsätta och en reviderad plan tas fram utifrån invånarnas behov, med hänsyn till bland annat behovet av bibliotek, föreningslokaler och mötesplatser. Vi ska ta fram en tydlig inriktning för områdets utveckling och utreda möjligheten att dela upp det i flera detaljplaner för att möjliggöra en etappvis utveckling. I samband med detta ska vi utreda vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt för området och pröva möjligheten att bevara och utveckla delar av bebyggelsen istället för att riva. Planeringen ska bygga på realistiska ekonomiska underlag och dokumenterade behov.
- Påbörja upprustningen av centrum redan nu. Utvecklingen ska inte stanna av i väntan på en ny detaljplan. Vi prioriterar att få cykelvägarna genom centrum på plats och utveckla Stora torget som en grön och trivsam mötesplats. Befintliga byggnader ska vårdas och rustas för att inte påverka befintliga verksamheter negativt.

8. Kultur, idrott, fritid och föreningsliv

Kultur, idrott och föreningsliv skapar möten mellan människor, stärker folkhälsan och bygger gemenskap. Föreningslivet är en av Gnestas stora tillgångar. Genom ideellt engagemang skapas aktiviteter för barn, unga och vuxna som bidrar till delaktighet, trygghet och sammanhållning mellan generationer och människor med olika bakgrund.

Alla barn och unga ska kunna delta i kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter oavsett familjens ekonomi. Ingen ska behöva stå utanför gemenskapen för att avgifter eller utrustning kostar för mycket. Bibliotek, kulturskola och lokala kulturverksamheter bidrar till bildning, kreativitet och ett levande samhälle. Kommunen ska främja barns och ungas möjligheter att ta del av kultur och eget skapande.

När kommunen växer ökar också behovet av idrottsanläggningar, planer, mötesplatser och lokaler för fritidsaktiviteter. Vi vill skapa goda förutsättningar för ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv i hela kommunen.

Vi är överens om att:

- Stärka föreningslivet och tillgången till lokaler. Utveckla samarbetet mellan kommunen och föreningarna, skapa goda förutsättningar för verksamhet i hela kommunen och verka för fungerande samlings- och föreningslokaler i Gnesta, Björnlunda, Stjärnhov och Laxne. Undersöka möjligheten att göra fler kommunala lokaler tillgängliga för föreningar och studieförbund på kvällar och helger.
- Göra fritiden tillgänglig för fler. Verka för att familjens ekonomi inte hindrar barn och unga från att delta i kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter samt för att en Fritidsbank etableras i Gnesta, där sport- och fritidsutrustning kan lånas kostnadsfritt.
- Utveckla kulturen och fritidsverksamheten. Skapa goda förutsättningar för kulturskolans utveckling och ge fler barn och unga möjlighet att ta del av kultur och eget skapande. Stärka bibliotekens roll som mötesplatser för kunskap, kultur och gemenskap. Utredda möjligheten att köpa Tingshuset för att samlokalisera fritidsgården och kulturskolan.
- Utveckla idrotts- och fritidsanläggningar. Underhålla och utveckla hallar, planer och andra anläggningar utifrån invånarnas behov. Energimässigt ska verksamheterna säkras med lokal elproduktion på anläggningarna.
- Stärka Gnestas kulturliv. Möjliga åtgärder är höjda föreningsbidrag, en översyn av bidragsreglerna och ett tydligare strategiskt uppdrag till förvaltningen att utveckla kulturlivet i hela kommunen. Satsningen ska både ta vara på och vidareutveckla det rika kulturliv som redan finns, öka invånarnas livskvalitet och stärka Gnestas attraktivitet som en plats att bo och flytta till.

9. Demokrati, insyn och medborgarinflytande

Demokratin är vår gemensamma grund. Den bygger på att människor känner att deras röst spelar roll och har möjlighet att påverka sin vardag. När människor känner delaktighet stärks också tilliten till samhället och de demokratiska institutionerna.

Demokrati handlar om mer än val vart fjärde år. Det handlar också om insyn, öppenhet och möjligheten att påverka de beslut som formar människors vardag. Kommunen ska vara tillgänglig, lyhörd och välkomna invånarnas engagemang.

Vi vill utveckla dialogen mellan invånare och kommun. Invånare, föreningar och företag ska få möjlighet att bidra med kunskap och idéer tidigt i processer som påverkar kommunens utveckling. Inte minst viktigt är att barn och unga får komma till tals och att äldres erfarenheter och civilsamhällets engagemang tas tillvara.

Kommunens information ska vara tydlig, tillgänglig och lätt att ta del av. Digitala lösningar ska bidra till ökad öppenhet utan att människor som saknar digital vana eller tillgång till teknik stängs ute.

Vi är överens om att:

- Stärka dialogen med invånare, föreningar och företag. Utveckla formerna för medborgardialog i hela kommunen och ge invånarna möjlighet att påverka tidigt i viktiga beslutsprocesser.
- Vidareutveckla landsbygdspotten genom att införa medborgarbudgetar (pottar till de olika tätorterna i budgeten) i delar av kommunen som ett sätt att stärka engagemang och lokalt ansvar, i samarbete med föreningslivet och med tydligt mål att involvera en bredd av kommunens invånare
- Öka insynen och öppenheten. Göra kommunens information, handlingar och beslutsunderlag mer tillgängliga och begripliga.
- Öka invånarnas inflytande i samhällsplaneringen. Ta tillvara lokala perspektiv och engagemang när kommunens orter och närmiljöer utvecklas.
- Stärka barn och ungas inflytande. Ge barn och unga större möjlighet att påverka frågor som rör deras vardag och kommunens framtid bland annat genom ungdomsrådet.
- Utveckla dialogen med äldre. Stärka samarbetet med pensionärsorganisationer och pensionärsrådet.
- Ta tillvara civilsamhällets engagemang. Skapa goda förutsättningar för föreningar och andra lokala aktörer att bidra till kommunens utveckling.
- Säkerställa att fler kan delta. Erbjuder tillgänglig information och olika sätt att föra dialog med kommunen, så att ingen lämnas utanför på grund av bristande digital vana eller tillgång till teknik.
- Minska antalet kommunalråd.

10. Arbete, företagande och lokal utveckling

Att kunna försörja sig själv, bidra till samhället och känna stolthet över sitt arbete är en viktig del av ett gott liv. Fler arbetstillfällen och ett starkt näringsliv ger människor möjlighet att forma sin framtid och bidrar till kommunens utveckling och välfärd.

Gnesta har många engagerade företagare. Småföretag, lantbrukare, entreprenörer och familjeföretag bidrar till arbetstillfällen, innovation och levande lokalsamhällen. Kommunen ska vara en aktiv och serviceinriktad partner till näringslivet, med god dialog och tydliga besked.

För att företag ska kunna växa behövs också mark för etableringar, fungerande infrastruktur, bredband och goda kommunikationer. Samtidigt behöver fler få möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Genom samverkan mellan skola, utbildning och arbetsliv kan vi stärka kompetensförsörjningen och skapa fler vägar till arbete.

Utvecklingen ska komma hela kommunen till del. Vi vill ta vara på möjligheterna inom lokalt företagande, besöksnäring, gröna näringar och de kulturella och kreativa branscherna samt skapa goda förutsättningar för handel, service och arbetstillfällen i både tätorten och de mindre orterna.

Vi är överens om att:

- Stärka företagsklimatet. Förbättra kommunens företagsservice, korta handläggningstiderna och arbeta aktivt för nya företagsetableringar och mer planlagd industrimark.
- Skapa fler vägar till arbete. Stärka samarbetet mellan skola, utbildning och arbetsmarknad samt verka för fler praktikplatser, lärlingsplatser och feriejobb. Särskilt prioritera att unga inte blir kvar utan arbete, utbildning eller praktik under längre tid.
- Stärka kompetensförsörjningen. Utveckla vuxenutbildning och möjligheter till omställning i dialog med arbetsmarknadens behov samt förbättra möjligheterna för personer som står långt från arbetsmarknaden att nå arbete och egen försörjning.

- Utveckla näringslivet i hela kommunen. Förbättra förutsättningarna för företagande i Gnesta, Björnlunda, Stjärnhov, Laxne och på landsbygden, bland annat genom fungerande infrastruktur, god digital uppkoppling och lokala upphandlingar.
- Främja handel, besöksnäring samt verksamheter inom de kulturella och kreativa branscherna. Utveckla förutsättningarna för lokala besöksmål, kultur, naturturism och evenemang samt verka för god tillgänglighet till handel, service och besöksmål genom väl fungerande parkeringslösningar.
- Ta tillvara Gnestas regionala läge. Arbeta för att kommunens läge i Mälardalen ska bidra till nya etableringar, investeringar och arbetstillfällen.
- Värna schyssta arbetsvillkor. Ställa krav på goda arbetsvillkor och kollektivavtalsliknande villkor vid offentlig upphandling.

11. Trygghet, förebyggande arbete och beredskap

Trygghet är en grundläggande förutsättning för god livskvalitet. Alla ska kunna röra sig fritt i vardagen, känna tillit till sina medmänniskor och veta att barnen är trygga i skolan.

Trygghet byggs långsiktigt genom en bra skola, meningsfull fritid och tidiga insatser när problem uppstår. Kommunen behöver stärka samarbetet mellan skola, socialtjänst, polis, föreningsliv och andra samhällsaktörer för att förebygga utanförskap, missbruk och kriminalitet. Välskötta och levande offentliga miljöer, god belysning och trygga mötesplatser är också viktiga delar av arbetet.

Alla har rätt att leva fria från våld, hot och förtryck. Den som utsätts ska få stöd och skydd, och kommunen ska arbeta aktivt mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Samtidigt behöver kommunen vara rustad för kriser och allvarliga samhällsstörningar. Pandemier, krig, cyberattacker och klimatrelaterade kriser visar vikten av att samhällsviktig verksamhet kan fungera även vid längre avbrott. Beredskapen kräver långsiktig planering, fungerande infrastruktur och samverkan mellan kommunen, civilsamhället och invånarna.

Vi är överens om att:

- Stärka det förebyggande arbetet. Ge barn och unga stöd tidigt och utveckla samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och föreningsliv för att förebygga utanförskap, missbruk och kriminalitet.
- Öka tryggheten i offentliga miljöer. Förbättra belysning och skötsel samt utveckla trygga mötesplatser för barn, unga och vuxna i hela kommunen.
- Motverka våld och förtryck. Stärka arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt säkerställa stöd och skydd för utsatta. Utred hur förtur kan ges i allmännyttan.
- Stärka kommunens krisberedskap. Fortsätta och utveckla kommunens kontinuitetsarbete för att säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas vid kriser och störningar. Utveckla krisberedskapen och genomföra regelbundna beredskapsövningar.
- Säkra samhällsviktig verksamhet. Stärka förmågan att upprätthålla bland annat skola, äldreomsorg, vattenförsörjning, energiförsörjning och digital infrastruktur vid kriser.
- Utveckla försörjningsberedskapen. Stärka beredskapen inom vatten, energi och livsmedel.
- Stärka samverkan och lokal motståndskraft. Utveckla samarbetet med frivilligorganisationer och civilsamhälle samt öka invånarnas kunskap om egen beredskap och krishantering.

- Förbättra beredskapen för klimatrelaterade kriser. Stärka kommunens förmåga att hantera exempelvis skyfall, översvämningar och andra konsekvenser av ett förändrat klimat. Klimatanpassning är en del av att skapa trygghet och stabilitet i kommunen.

12. Ekonomiskt ansvar och investeringar

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att kunna utveckla skolan, äldreomsorgen, infrastrukturen, ett miljömässigt hållbart samhälle, en grön omställning och den service som invånarna förväntar sig av kommunen.

Kommunens ekonomi ska skötas ansvarsfullt och varje skattekrona användas effektivt och med respekt för invånarnas förtroende. Resurserna ska användas där de gör störst nytta och bidra till hög kvalitet i kommunens verksamheter.

Samtidigt handlar god ekonomi inte om att säga nej till framtiden. Det handlar om att fatta kloka beslut, planera långsiktigt och investera i sådant som stärker kommunen över tid. Valfungerande skolor, en trygg äldreomsorg, hållbara vatten- och avloppssystem, bostäder och infrastruktur är investeringar som skapar värde för både dagens och morgondagens Gnesta.

Uppskjutet underhåll riskerar att bli dyrare i längden. Att ta hand om vägar, ledningsnät, fastigheter och andra gemensamma tillgångar i tid är därför en viktig del av ett ansvarsfullt ekonomiskt arbete. Vi vill kombinera ordning och reda i ekonomin med långsiktiga investeringar och god planering.

Ekonomisk hållbarhet handlar också om rättvisa mellan generationer. Dagens beslut får inte innebära att framtida generationer lämnas med eftersatt underhåll eller problem som hade kunnat förebyggas. Kommunen ska ta ansvar för både dagens behov och morgondagens möjligheter.

Vi vill bygga ett ekonomiskt starkt Gnesta som kan möta framtidens utmaningar, stå emot svårare tider och samtidigt fortsätta utveckla välfärden. En ansvarsfull ekonomi är inte ett mål i sig, utan grunden för såväl ett tryggare, starkare och mer jämlikt samhälle som för ett samhälle som är långsiktigt hållbart ur ett miljö- och klimatperspektiv.

Vi är överens om att:

- Värna god ekonomisk hushållning. Ha ordning och reda i kommunens ekonomi och arbeta för en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling.
- Använda skattemedlen ansvarsfullt. Säkerställa att kommunens resurser används effektivt och där de gör störst nytta för invånarna.
- Prioritera välfärdens kärnverksamheter. Värna kvaliteten i skola, omsorg och annan kommunal service.
- Säkerställa långsiktigt underhåll. Planera för underhåll och förnyelse av kommunens fastigheter, vägar, ledningsnät och övriga infrastruktur.
- Genomföra nödvändiga investeringar. Prioritera investeringar som möter kommunens behov, utvecklar välfärden och stärker Gnesta på lång sikt.
- Planera långsiktigt och ta ansvar för kommande generationer. Väg in investeringarnas långsiktiga kostnader och konsekvenser i kommunens beslut.
- Skapa ekonomisk motståndskraft. Arbeta för en ekonomi som klarar både kommunens utveckling och framtida utmaningar utan att äventyra välfärdens kvalitet.

13. Samarbetsformer och uppföljning

Samarbetsformer och former för uppföljning regleras i den interna samarbetsöverenskommelsen.

14. Giltighet och underskrifter

Överenskommelsen gäller för mandatperioden 2026–2030 från den dag då samtliga tre partier har godkänt och undertecknat den. Den ska tillämpas inom ramen för gällande lagstiftning och kommunens formella beslutsordning.

Socialdemokraterna i Gnesta kommun

Namn: _____

Funktion: _____

Datum: _____

Signatur: _____

Vänsterpartiet i Gnesta kommun

Namn: _____

Funktion: _____

Datum: _____

Signatur: _____

Miljöpartiet de gröna i Gnesta kommun

Namn: _____

Funktion: _____

Datum: _____

Signatur: _____